

**МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ДИЗАЙНЕРІВ НА ЗАНЯТТЯХ З
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ГАЛИЦЬКОМУ КОЛЕДЖІ ІМЕНІ
В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА М. ТЕРНОПІЛЬ**

Питель Наталія Степанівна

Викладач-методист спецдисциплін
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола
natalya_pytel@ukr.net

Ющак Наталія Анатоліївна

викладач спецдисциплін вищої категорії, завідувач відділення дизайну
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола
uchac@ukr.net

Маркович Марія Йосипівна

кандидат мистецтвознавства, доцент Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
marijater@gmail.com

Вступ. Фахова підготовка дизайнерів передбачає комплексне вивчення та набуття навичок у галузі мистецтва, технологічних процесів, сучасного матеріалознавства, основ креслення та перспективи, розуміння ролі форми, пластики, композиції, текстури та фактури, кольору в предметному середовищі. Розуміння та опанування технологічними процесами, формотворення в цілому та окремих елементів середовища, принципами органічного поєднання образу, форми з функціональною конструктивною та технологічною складовими композиційно-просторової організації предметного середовища.

Метою роботи є дослідження методів оцінювання студентів дизайнерів під час викладання фахових дисциплін.

Матеріали та методи. Етап оцінювання – це визначальна частина навчального процесу. Оцінювання в мистецькій і дизайнерській освіті є за своєю суттю проблематичним і було предметом багатьох досліджень. Як стверджують Реймент Т. та Бріттон Б., «поняття «мистецтво» і «оцінювання» є взаємно ворожі. Оцінювання прагне до об'єктивності і визначеності, а стосовно мистецтва воно намагається регулювати і обмежувати діяльність, яка по суті є

автономною і відкритою до нового» [1, с. 41]. Проте, щоб максимально наблизити оцінювання до об'єктивного, викладач використовує ряд поточних і підсумкових методів, деякі з котрих включають самооцінювання та оцінювання однокурсниками.

Поточне оцінювання здійснюється протягом вивчення курсу, як правило на парах, і дає можливість отримати інформацію про результати навчання студента під час конкретного модуля. Таке оцінювання є надзвичайно конструктивним. Воно пов'язане із забезпеченням постійного зворотнього зв'язку «викладач-студент» та навпаки, в процесі роботи. Поточне оцінювання формує знання і рефлексії під час навчання.

Домінуючими в мистецькій освіті є самооцінювання та оцінювання однокурсниками. Такі види оцінювання частіш всього можна зустріти під час роботи в майстернях, коли студенти можуть бачити роботи своїх однокурсників. «Свідомо чи підсвідомо це пропонує студентам ряд еталонів і допомагає їм позиціонувати свої власні досягнення по відношенню до інших», що в результаті розвиває їх критичну самосвідомість [3, с.530]. Групове обговорення вважається більш офіційною формою взаємного оцінювання. Фішер Г. стверджує, що хоча самооцінювання є частиною процесу оцінювання у багатьох навчальних закладах, лише у деяких випадках ці оцінки враховуються в сукупності з іншими [3, с. 530]. Досліджуючи методи оцінювання у вищій мистецькій і дизайнерській освіті, Блітман М. та інші науковці акцентують увагу на такому методі оцінювання, як критика. Критика – є найпоширенішим методом оцінювання мистецьких і дизайнерських дисциплін. Існують декілька видів критики:

- *критика «один на один»*, під час якої обговорення окремих питань відбувається один на один між викладачем і студентом;
- *поточна критика*, найбільш доцільна на проміжному етапі виконання проекту, перед тим, як проект представляється для підсумкового оцінювання (дозволяє студентам замислитися, критично оцінити і просуватися вперед зі своєю роботою);

- *підсумкова критика*, що постає офіційними індивідуальними і груповими презентаціями наприкінці проекту або завдання, з отриманням балів або оцінки (відбувається після представлення студентом кінцевого продукту своєї роботи);
- *критика промислових проектів*, яка, зазвичай, проводиться на дизайнерських курсах (в оцінюванні беруть участь фахівців з виробництва);
- *групова критика*, коли група студентів представляє свої роботи на розгляд викладачів, отримуючи оцінки від них;
- *критика однокурсників*, коли оцінювання та обговорення проводиться студентами (зазвичай, це члени однієї студентської групи), а викладач виставляє оцінки (однокурсники можуть надавати коментарі та зауваження усно або у письмовій формі анонімно);
- *онлайн-критика*, що набула популярності у сучасному віртуальному навчальному середовищі [2, с. 4-5].

Викладачі вважають, що критика, як вид оцінювання, дає можливість студентам застосувати свої навички презентації, донести свої думки до аудиторії, критично мислити і отримати формуючий зворотній зв'язок [1, с. 107]. З іншого боку, багато студентів вважають критику досвідом конфронтації, коли вони мають захищати свої дії, замість того, щоб обговорювати різні думки і позиції.

Висновки. Таким чином, сучасна проблема типології оцінювання постає різноматичним явищем, яке віддзеркалює постнекласичну освітню парадигму, зорієнтовану не стільки на особу з емоційним інтелектом, скільки на «промовляючого індивідуаліста», «носія тексту», незалежного від жодних авторитетів. Утім, це не зменшує актуальності питання «що оцінюється?»: якість кінцевого мистецького проекту, а чи весь дизайнерський навчальний процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Blair, B. Does the Studio Crit still have a Role to Play in 21st-Century Design Education and Student Learning? In proceedings of 3rd International CLTAD Conference (Centre for Learning and Teaching in Art & Design), Enhancing Curricula, 6-7 April, 2006. Lisbon, Portugal. pp. 107-120.
2. Blythman, M., Orr, S., Blair, B. Critique the Crit. Report. The Higher Education Academy, Art, Design and Media Subject Centre. The collaborative project, which involved De Montfort University, the University of Warwick and London Metropolitan University. 2007. Available from: <http://www.adm.heacademy.ac.uk/projects/adm-hea-projects/learning-and-teaching-projects/critiquing-the-crit>.
3. Fisher G.. The Quality Enhancement Framework in Scotland and its Relevance to Art, Design and Media Subjects. In proceedings of 3d International CLTD Conference (Centre for Learning and Teaching in Art & Design), Enhancing Curricula, 6-7 April, 2006. Lisbon, Portugal, pp. 497-507.